

NÁLEŽITOSTI ŠKOLNÍHO WEBU

AUTOEVALUAČNÍ ASISTENT

Verze dokumentu 1.01

Význam aktivity

Cílem této aktivity je poskytnout autorům, ředitelům škol a investorům školních webů kritéria, podle kterých lze hodnotit kvalitu oficiálních školních webových prezentací.

Systém autoevaluace je nástrojem, pomocí kterého si každý autor webových stránek může sám určit, jaké úrovně jeho web dosahuje.

Jednotlivá hodnotící kritéria jsou stylizována tak, aby byla návodná a jednoznačně poukazovala na vlastnosti dobrého školního webu.

Snahou autora je, aby se zvolená kritéria stala vodítkem pro subjekty, které pořádají soutěže v tvorbě školních webů.

Kritéria hodnocení

Použitá kritéria se týkají obsahu a provedení školních stránek a zároveň nastavení procesů, které dlouhodobě zajistí funkčnost webu a validitu podávaných informací.

Čtyři tématicky zaměřené sekce jsou děleny do konkrétních očíslovaných kritérií. Za splnění požadavku každého kritéria je možné získat maximálně 5 a minimálně 0 bodů. Poslední pátá sekce umožňuje získat bodové bonusy nebo penalizace. Celkové bodové skóre by mělo vypovídat o úrovni kvality školního webu.

Samotný proces evaluace, kdy autor webu prochází jednotlivá hodnotící kritéria a konfrontuje je s výsledky vlastní práce může být mnohdy cennější a užitečnější, nežli dosažené závěrečné skóre.

Aktuální znění

Tento dokument navazuje na knihu *Budujeme školní web* (CP Books, 2005) a bude procházet vývojem. Nejnovější verze Autoevaluačního asistenta je dostupná na adrese <http://ondrej-neumajer.cz/skolniweb/aea/>.

Své připomínky a náměty neváhejte zaslat na elektronickou emailovou adresu autora ondrej@neumajer.cz.

Ondřej Neumajer
únor 2007

1. Obsah a poskytované informace

1. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
1.1	Kontaktní informace na titulní stránce	Domovská stránka obsahuje přesný název a celou adresu školy, aktuální kontaktní email a telefon (nebo odkaz na podstránku s kontakty), IČ organizace a případně i RED_IZO (resortní identifikátor právnické osoby dle rejstříku škol).		Informace na domovské stránce umožňují jednoznačně školu identifikovat a kontaktovat vedení školy.		Kontaktní informace na titulní stránce chybějí nebo nejsou úplné.	
1.2	Představení školy	Jednou z prvních dostupných informací školního webu je stručné představení školy obsahující informace o počtu žáků a tříd, informace o zaměření školy, studijních oborech, historii školy a představení vedení školy.		Škola se představuje formou dlouhých textů nacházejících se fragmentovitě v celé struktuře školního webu.		Škola o sobě bližší informace nezveřejňuje nebo pouze útržkovitě.	
1.3	Školní vzdělávací program	Škola zpřístupňuje na webu plný obsah svého školního vzdělávacího programu (dle školského zákona 561/2004 Sb.) i s komentářem pro rodiče. Jedná se zejm. o výchovné a vzdělávací strategie, učební plány, učební osnovy, pravidla pro hodnocení žáků atp.		Škola zveřejňuje školní vzdělávací program ve zkrácené formě. Program není pro laickou veřejnost nijak komentován.		Školní vzdělávací program není součástí školního webu nebo jsou použity pouze krátké úryvky.	
1.4	Důležité termíny školního roku, plán akcí	Důležité termíny školního roku a školní akce jsou řazeny chronologicky a je možné jimi interaktivně procházet a dozvídat se o nich bližší informace.		Důležité termíny a školní akce jsou zveřejněny formou statického seznamu.		Organizaci školního roku s termíny škola dostatečně dopředu nezveřejňuje.	

1. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
1.5	Výsledky hodnocení školy	Výsledky hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu školy jsou součástí webu. Jedná se zejm. o inspekční zprávy České školní inspekce a dále o výsledky testování (např. Scio, Kalibro, PISA, PIRLS), autoevaluaci školy nebo výsledky žáků v přijímacím řízení na vyšší stupeň školy.		Inspekční zprávy nejsou přímou součástí webu, odkaz ale směřuje na zveřejněnou inspekční zprávu na webu ČŠI. Při zveřejňování hodnocení školy jsou využity pouze fragmenty získaných výsledků, nikoli kompletní hodnocení.		O inspekční činnosti ČŠI se web nezmiňuje, jiné hodnocení chybí nebo obsahuje pouze obecné neověřitelné informace.	
1.6	Žákovské a studentské práce	Stránky jsou obohaceny o výstupy z žakovských projektů a prací. Na webu jsou texty, obrázky, grafika, hudba a video, které vytvořili žáci v rámci vyučování. Součástí webu je on-line podoba dětmi vydávaného školního časopisu.		Stránky obsahují několik ukázek prací žáků. Na webu je zmínka o vydávání školního časopisu.		Stránky nejsou obohaceny o studentské práce.	
1.7	Fotografie	Fotografie ze života školy jsou vhodně využívány jako doprovodný materiál podporující hlavní sdělení příslušné části webu. Fotografie web ožívují, nezabírají zbytečně moc místa.		Fotografie jsou v některých částech webu použity, ale nebyly pořízeny přímo ve škole.		Školní web fotografie neobsahuje nebo jsou používány nevhodným způsobem (příliš velké nebo naopak příliš malé rozlišení, velký objem dat).	

1. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
1.8	Komunikace, interaktivita a zpětná vazba	Web zprostředkovává komunikaci s učiteli zveřejněním jejich školních emailových adres, případně dalších komunikačních prostředků (ICQ, Skype atp). Součástí webu jsou i formuláře pro komunikaci se školou (např. návštěvní kniha, kniha přání a stížností určená vedení školy, odhlašování obědů atp.). Návštěvníci mohou vyjádřit názor vhodnou formou (např. hlasování v anketách, diskusní fórum).		Ze školy je možné elektronicky komunikovat pouze s vybranými pracovníky (vedoucí předmětových komisí, třídní učitelé, vedení školy). Vyjádřit názor elektronickou formou (např. hlasování v anketách, diskusní fórum) mohou návštěvníci pouze omezeně (např. po registraci).		Komunikace s pracovníky školy není možná elektronickými prostředky. Stránky neumožňují návštěvníkům komunikovat, reagovat a zanechat své názory.	
1.9	Přihlášení k odběru informací	Zájemci mají možnost přihlásit se k odběru novinek, důležitých upozornění, školního bulletinu nebo časopisu formou rozesílky elektronickou poštou nebo kanálu RSS (tzv. syndikace obsahu). Na webu je popsán způsob přihlášení i odhlášení.		Určitý druh informací je rozesílán elektronickou poštou nebo distribuován kanálem RSS. Stát se příjemcem mohou pouze předem určené skupiny (např. rodiče) a přihlásit se není možné prostřednictvím webu (ale např. na rodičovských schůzkách).		Žádná pravidelná elektronická komunikace se zájemci není realizována.	

2. Publikování na Internetu

2. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
2.1	Publikování obsahu	Publikovat informace na webu může ředitelem školy schválený seznam osob. Každý schválený uživatel vlastní přístup (jméno a heslo) a může publikovat pouze v té části webu, do které má přístup. Jsou nastaveny procesy kontrolující nový obsah před zveřejněním (např. z důvodů kontroly pravopisu).		Publikovat nové informace je možné pouze prostřednictvím správce webových stránek (webmastera), kterému musejí být nové příspěvky zasílány.		Proces publikování je v rukou jedné osoby, která sama vytváří obsah i vzhled.	
2.2	Redakční rada	Redakční rada má hierarchické uspořádání, jsou vyjasněny kompetence a zodpovědnost jednotlivých členů. Počet členů odpovídá velikosti a druhu školy. Členy redakční rady jsou kromě učitelů také studenti, rodiče příp. další členové místní komunity.		Redakční rada je malá skupinka osob, která sama koordinovaně vytváří obsah webových stránek.		Obsah stránek je dílem jedné osoby.	
2.3	Aktualizace a zařazování novinek	Změny webu probíhají zpravidla několikrát týdně, datum poslední aktualizace je zřejmý. Novinky jsou zřetelně označeny a je znám datum jejich zveřejnění.		Aktualizace webu probíhá přibližně jednou za čtrnáct dní, z webu je zřejmé, které události jsou právě ve škole aktuální.		Web je aktualizován sporadicky, většinou pouze na začátku školního roku. Aktuálnímu dění ve škole se web nevěnuje.	
2.4	Frekvence revizí a validita informací	Všechny stránky webu jsou pravidelně, minimálně čtvrtletně procházeny a kontrolovány na přítomnost zastaralých informací.		Stránky jsou kontrolovány tak, aby nedocházelo k zobrazování zastaralých informací jednou za pololetí.		Kontrola validity všech informací probíhá jednou ročně.	

3. Webdesign

3. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
3.1	Použitelnost	Návštěvníci se na webu dobře orientují, rychle pochopí jeho uspořádání a ovládání. Všechny stránky používají konzistentní navigaci. Grafické zpracování je adekvátní školnímu zaměření.		Některé stránky webu vybočují ze společného designu, používají rozdílnou navigaci.		Procházení webu není intuitivní, vyžaduje přemýšlení a nezvyklé ovládání. Struktura navigace není vyvážená.	
3.2	Přístupnost	Obsah stránek je dostupný a čitelný, informace jsou srozumitelné a přehledné. Stránky jsou vytvářeny v souladu s webovými standardy (W3C, WCAG, Pravidla přístupného webu dle MIČR).		Stránky jsou pro běžného uživatele dostupné, někteří uživatelé se specifickými potřebami (dyslektici, slabozrací, barvoslepí, nevidomí) nebo neobvyklým vybavením (starší počítače, minoritní operační systémy či prohlížeče) mohou mít s přístupem k obsahu stránek problémy.		Stránky se v některých prohlížečích (Opera, Mozilla Firefox, Internet Explorer) zobrazují nekorektně, některé texty nebo navigace není vůbec nebo obtížně čitelná.	

4. Bezpečnost a legislativa

4. Sekce / Kritérium		Příkladný školní web		Užitečný školní web		Školní web k dopracování	
		5 bodů	4 body	3 body	2 body	1 bod	0 bodů
4.1	Bezpečnost	Školní web neobsahuje citlivé údaje o žácích (RČ, datum narození, adresu bydliště), u portrétočných fotografií nejsou uvedena jména dětí, fotografie nejsou choulostivé. Ke zveřejnění fotografií žáků má škola souhlas zákonných zástupců. Odkazy nesměřují na nevhodné stránky (rasisticky, násilně, sexuálně laděné).		Stránky neobsahují citlivé údaje, zveřejněné informace o žácích nemohou vést k jejich jednoznačné identifikaci. U některých fotografií žáků jsou uvedena jména.		Škola zveřejňuje informace umožňující jednoznačnou identifikaci konkrétních žáků. Některé živé fotografie zachycují žáky v choulostivých situacích (např. svlečené při plavání). Na stránkách se zobrazuje reklama, která může vést na problematické stránky.	
4.2	Autorské právo	Všechny publikované texty i další multimediální prvky jsou dílem autorů webů. U částí od jiných autorů je pořízen souhlas ke zveřejnění a uveden zdroj. Na webu se nevyskytují prvky (např. fotografie nebo hudba), které by byly cizím autorským dílem a autor k jejich užití nedal souhlas.		Web využívá některé prvky, u kterých není znám autor (např. cliparty) a lze se domnívat, že jsou uvolněny pro veřejné užití.		Web obsahuje prvky, u nichž nejsou známy licenční podmínky užití.	
4.3	Svobodný přístup k informacím	Škola zveřejňuje všechny informace požadované zákonem č. 106/1999 Sb. v aktuálním znění. Odpovědi na dotazy dle tohoto zákona jsou zveřejněny na webu. Adresa elektronické podatelny je zřejmá. Informace jsou přístupné ve volně dostupném formátu, např. (X)HTML nebo OpenDocument.		Adresa elektronické podatelny není uvedena. Některé dokumenty dle zákona č. 106/1999 Sb. nejsou součástí webu.		Dokumenty jsou zveřejněny v proprietárních komerčních formátech (např. DOC). Školní web neřeší problematiku zákona č. 106/1999 Sb.	

5. Bonus a penalizace

5. Sekce / Kritérium		Důvod	Bonus – body navíc Penalizace – odečtení bodů
5.1	Nefunkční odkazy	Web obsahuje nefunkční odkazy (interní nebo externí).	- 5 bodů
5.2	Nedokončené stránky	Součástí webu jsou nedokončené stránky ve výstavbě.	- 5 bodů
5.3	Indexace ve vyhledávačích	Web je indexován ve fulltextových vyhledávačích (např. Google, Jyxo) a katalogových službách (např. Seznam, Centrum, Atlas) tak, že na klíčová slova vztahující se ke škole je zobrazen v první pěti výsledků.	+ 5 bodů
5.4	Přístup do informačního systému	Studenti či jejich zákonní zástupci mají možnost přistupovat vzdáleně pod přihlašovací jménem a heslem do informačního systému školy (obsahujícího např. klasifikaci, suplování atp.).	+ 5 body
5.5	Doména	Stránky jsou umístěny na vlastní doméně druhého řádu (např. naseskola.cz). Adresa stránek (tzv. URL) je intuitivní a snadno zapamatovatelná.	+ 3 body
5.6	Reklama	Stránky obsahují reklamu nebo odkazy na produkty nesouvisející se vzděláváním.	- 3 body
5.7	Rušivé elementy	Stránky obsahují rušivé elementy odvádějící pozornost čtenáře od obsahu sdělení, např. nadbytečné animace, blikající či rotující text, vyskakovací okna (tzv. pop-up) nebo nadbytečné odkazy od tématu směřující mimo problematiku školství.	- 3 body
5.8	Regionální pospolitost	Web je zasazen do místního kontextu, propojen s regionem a lokální komunitou. Obsahuje odkazy na zřizovatele, obec, místní přírodní či kulturní zajímavosti atp.	+ 3 body
5.9	E-learning	Škola nabízí na svých stránkách studijní materiály, případně celé vzdělávací kurzy pro školní i mimoškolní zájemce.	+ 3 body
5.10	Cizojazyčná verze	Stránky nabízejí cizí jazykovou mutaci nebo je pro cizojazyčné návštěvníky připraveno stručnější představení školy.	+ 3 body
5.11	Modulární systém	Způsob vytváření webu (typicky redakční systém) umožňuje jednoduše přidávat a odebírat funkcionality (např. modul anketa, kalendář, odkazovník).	+ 3 body

Hodnocení

Počet bodů	Stručný popis	Komentář
< 30 bodů	Vybudujme nový školní web 	Takto pojatý školní web je v konečném důsledku kontraproduktivní a nedělá škole dobrou vizitku. Zamyslete se nad tím, co je hlavním cílem školních stránek a podle toho zvolte vhodný rozsah a obsah, učiňte kroky k vybudování základů nového webu. Obráťte se na zkušenou školu (např. Informační centrum SIPVZ), zřizovatele nebo přímo na konkrétního odborníka na tvorbu školních webů. Je-li problémem financování, raději omezte rozsah webu.
30 – 49 bodů	Školní web k přepracování 	Škola má snahu vlastnit webovou prezentaci, pověřeným pracovníkům ale chybí hlubší odborné znalosti, které jsou pro realizaci úspěšného webu nezbytné. Některé části webu bude možná lepší raději vypustit a soustředit se na to, co je v souladu s hlavním cílem stránek. Naopak, některé informace by bylo vhodné zveřejnit, ale současný web se jim nevěnuje. Zkuste si prohlédnout některé weby jiných škol a načerpat inspiraci. Nepodléhejte iluzi, že formální náležitosti internetové prezentace (např. respektování standardů a doporučení) jsou podružné.
50 – 69 bodů	Užitečný školní web 	Škola dokazuje, že to s prostředky elektronické komunikace myslí vážně. Na webu se nacházejí informace, které jsou pro některé návštěvníky zajímavé. Prostor pro další zlepšení je možné vysledovat dle hodnotících kritérií, kde jste nezískali plný počet bodů.
70 – 89 bodů	Dobry školní web 	Takto ohodnocený školní web patří k k té lepší části školních webů na českém Internetu. Web hraje důležitou roli v komunikaci s klienty školy a zároveň je vytvářen nadšenými lidmi, kteří si uvědomují význam a možnosti elektronické komunikace. K dokonalosti postačí věnovat se oblastem, ve kterých jste nezískali plný počet bodů.
90 – 115 bodů	Kandidát na ocenění 	Kdyby udělovalo MŠMT certifikát kvality, byl by váš web jasným kandidátem. Vycházelo-li bodové hodnocení ze skutečně objektivních nálezů, pak se jedná o ojedinělou ukázkou školní prezentace, která může být zapsána do učebnic. Nebojte se o svém webu dát vědět širokému okolí, máte na to stát se inspirací pro další školy. Zveřejněte, jakým způsobem web vzniká, kdo se na něm podílí a jaké zkušenosti jste v této problematice shromáždili.

Doporučené odkazy pro tvorbu školních webů

1. KUŽÍLEK O.: *Otevřete.cz – web pro otevřenost veřejné správy*.
Dostupné na Internetu <<http://www.otevrete.cz/>>.
2. LEVINE E., CARR N.: *Building Blocks to Electronic Communication: A Rubric for School Web Development & Management*. SchoolSpan, Inc. 2006.
Dostupné na Internetu <<http://www.eschoolnews.com/schoolspanwebsiterubric.pdf>>.
3. *Making web sites work*. British Educational Communications and Technology Agency (BECTA).
Dostupné na Internetu <http://www.becta.org.uk/subsections/awards/website_awards/documents/making_websites_work.pdf>.
4. NEUMAJER, O.: *Budujeme školní web*. Brno : CP Books a. s., 2005.
Částečně dostupné na Interentu <<http://ondrej.neumajer.cz/skolniweb/>>.
5. *Pravidla po tvorbu přístupného webu*. Praha : Ministerstvo informatiky, 2004.
Dostupné na Internetu <<http://pristupnost.nawebu.cz/texty/pravidla-standardy.php>, http://www.micr.cz/files/1588/BP_web.htm>.
6. *The key features of a safe school website*. British Educational Communications and Technology Agency (BECTA).
Dostupné na Internetu <http://schools.becta.org.uk/index.php?section=is&catcode=ss_to_es_pp_sw_03&rid=9964>.
7. *Web Accessibility Initiative (WAI)*. World Wide Web Consortium (W3C).
Dostupné na Internetu <<http://www.w3.org/WAI/>>.
8. *Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (Working Draft)*. World Wide Web Consortium (W3C), 2006.
Dostupné na Internetu <<http://www.w3.org/TR/WCAG20/>>.